

Glossary

Elementary School Level Science Glossary

English / Pashto

Translation of Science Terms Based on the
Coursework for Science Grades 3 to 5.

This glossary is to PROVIDE PERMITTED TESTING ACCOMMODATIONS of ELL/MLL students. It should also be used for INSTRUCTION during the school year. The glossary may be downloaded, printed and disseminated to educators, parents and ELLs/MLLs.

Please click here for the New York State Office of Bilingual Education and World Languages Webpage on "Assessment and Testing Accommodations"

THE STATE EDUCATION DEPARTMENT / THE UNIVERSITY OF THE STATE OF NEW YORK / ALBANY, NY 12234

Last Updated: January 2019

THE STATE EDUCATION DEPARTMENT / THE UNIVERSITY OF THE STATE OF NEW YORK / ALBANY, NY 12234

P-16

Office of Elementary, Middle, Secondary and Continuing Education and Office of Higher Education
Office of Bilingual Education and World Languages

<http://www.emsc.nysed.gov/biling/>

THE UNIVERSITY OF THE STATE OF NEW YORK

Regents of The University

BETTY A. ROSA, <i>Chancellor</i> , B.A., M.S. in Ed., M.S. in Ed., M.Ed., Ed.D.	Bronx
T. ANDREW BROWN, <i>Vice Chancellor</i> , B.A., J.D.	Rochester
ROGER TILLES, B.A., J.D.	Great Neck
LESTER W. YOUNG, JR., B.S., M.S., Ed.D.	Beechhurst
CHRISTINE D. CEA, B.A., M.A., Ph.D.	Staten Island
WADE S. NORWOOD, B.A.	Rochester
KATHLEEN M. CASHIN, B.S., M.S., Ed.D.	Brooklyn
JAMES E. COTTRELL, B.S., M.D.	New York
JOSEPHINE VICTORIA FINN, B.A., J.D.	Monticello
JUDITH CHIN, M.S. in Ed.	Little Neck
BEVERLY L. OUDERKIRK, B.S. in Ed., M.S. in Ed.	Morristown
CATHERINE COLLINS, R.N., N.P., B.S., M.S. in Ed., Ed.D.	Buffalo
JUDITH JOHNSON, B.A., M.A., C.A.S.	New Hempstead
NAN EILEEN MEAD, B.A.	Manhattan
ELIZABETH S. HAKANSON, A.S., M.S., C.A.S.	Syracuse
LUIS O. REYES, B.A., M.A., Ph.D.	New York
SUSAN W. MITTLER, B.S., M.S.	Ithaca

Commissioner of Education and President of The University

MARYELLEN ELIA

Executive Deputy Commissioner

ELIZABETH R. BERLIN

The State Education Department does not discriminate on the basis of age, color, religion, creed, disability, marital status, veteran status, national origin, race, gender, genetic predisposition or carrier status, or sexual orientation in its educational programs, services and activities. Portions of this publication can be made available in a variety of formats, including braille, large print or audio tape, upon request. Inquiries concerning this policy of nondiscrimination should be directed to the Department's Office for Diversity and Access, Room 530, Education Building, Albany, NY 12234.

SCIENCE GLOSSARY - ELEMENTARY SCHOOL LEVEL

ENGLISH	PASHTO
A	
absorb	جذبول
acceleration	چټکول
acid rain	د تیزابو باران
adapt	برابرول
adaptation	سمون
adjust	برابرښت
air	هوا
air pressure	هوا فشار
air resistance	هوا مقاومت
alto	نیمه لوري وړي
amount	مقدار
amphibian	ذوحیاتین (په اوبو کې هم ژوند کولای شي او په وچه هم)
analyze	شننه
anemometer	د هوا د شدت مقياس
animal	حيوان
apply	درخواست
around	شا اوخوا
arrange	منظمول
artery	شريان
arthropod	بند درلودونکي حشرات
asteroid	کوچني ستوري
atmosphere	د فضا پوښ (د فضا ځانگړې هوا)
atom	ذره
axis	هغه خيالي خط چې ځمکه يې په محور تاوېږي
B	
balance	توازن
balanced forces	متوازن ځواکونه
bar graph	د ليکي کښنه (ګراپ)
barometer	د هوا د شدت اندازه کولو اله
battery	بيټري
behavior	رويه
beneficial	ګټور
best	غوره
bird	مرغی
blink	پرکېدل
block	بندول
blood tissue	د وينې حجرې
blood vessel	د وينې رګ
body heat	د بدن حرارت
bone	هډوکي

SCIENCE GLOSSARY - ELEMENTARY SCHOOL LEVEL

ENGLISH	PASHTO
bone tissue	د هډوکي حجره
brain	مازغه
breathe	ساه اخستل
bronchi	سږو ته د هوا داخليدو نلونه
buoyant force	په يو مایع کې د جامد د ننوتلو ځواک
C	
calculator	حسابوونکی
camera	کامره
camouflage	د خپل چاپیریال رنگ اخستلو طریقه
capillary	د ویشتنو په اندازه رگونه
carnivore	غوښه خوړونکی
caterpillar	مستهلك حشرات
cause-and-effect	علت او اغیز
cell	حجره
cell membrane	د حجرې پرده
cell wall	د حجرې دیوال
Celsius (C°)	سانتيگراد (C°)
centimeter (cm)	سانتیمېتر (cm)
central nervous system	مرکزي عصبي سیستم
change	بدلون
change of direction	مسیر بدلول
change of motion	حرکت بدلول
change of speed	رفتار بدلول
characteristic	خصوصیتونه
chemical	کیمیاوي توکي
chemical change	کیمیاوي بدلون
chemical property	کیمیاوي صفت
chemical weathering	کیمیاوي هوا
chlorophyll	د وښو شنه ماده
chloroplast	د نباتاتو شني حجرې
choose	انتخاب
cinder cone volcano	د اتشفشان مخروطي ايرې
circuit	جریان
circulatory system	د وینو د جریان سیستم
cirro-	تر ټولو وړې وړيځي
cirrus cloud	نرۍ نرۍ لوري وړيځي
classification	طبقه بندي
classify	طبقه بندي کول
claws	پنجې
climate	اقلیم
cloud	وريځي
collect	غونډول

SCIENCE GLOSSARY - ELEMENTARY SCHOOL LEVEL

ENGLISH	PASHTO
color	رنگ
column	ستن
comet	لکي لرونکي ستوري
common	عام
community	ټولنه
compare	پرتله
compass	قطب نما
competition	سيالي
composite volcano	مرکب اور غورځوونکي
compost pile	نباتي سري دلي
compound	مرکب
compound microscope	مرکب مايکروسکوپ
computer	کمپيوټر
conclusion	پايله
condensation	له گاز څخه اوبلن ته بدلولو عمليه
condition	شرط
conduction	د رڼا يا حرارت انتقال
conductivity	د رڼا يا حرارت انتقالولو عمليه
conductors	د رڼا يا حرارت انتقالوونکي
conservation	ساتنه
consumer	مصرف کوونکي
contain	درلودل
container	درلودونکي
content	محتويات
convection	د گرمي انتقال
crest	ککره
crust	پوټکي
crystal	بلور
cubic centimeter	مکعب سانتي متر
cycle	دوره
cytoplasm	د ژوندي شي د حجرو اساسي ماده
D	
dam	بند
data	معلومات
data table	معلوماتو جدول
decomposer	تجزیه کوونکي
decrease	کمېدل
define	تعريفول
definite	قطعي/حتمي
density	دروندوالی
deposition	زېرمه کول
derived	اخستل شوی

SCIENCE GLOSSARY - ELEMENTARY SCHOOL LEVEL

ENGLISH	PASHTO
describe	تشریح
design	جوړښت
development	پرمختګ
diagram	هندسي شکل
die	مړ
difference	توپیر
digestive system	هاضمي سیستم
direction	مسیر
directly	مستقیماً
discuss	بحث
disperse	شیندل شوی
distance	فاصله
distribute	ویشل
draw	رسمول
E	
earth	ځمکه
earthquake	زلزله
earthworm	د زمکې چینجی
eat	خوړل
echo	انګازه
ecosystem	اندامونو د څېړلو سیستم
effect	اګیز
efficient	اګیزمن
egg	هګی
electric	برېښنايي
electric current	برېښنايي شارټ
electrical energy	برېښنايي ځواک
electromagnet	برېښنايي مقناطیس
electromagnetism	برېښنايي مقناطیسي
electron	د برېښنا منفي قوت
elements	عناصر
elevation	لوړوالی
eliminate	له منځه وړل
emit	بهر کول
energy	ځواک
energy resources	د ځواک سرچینې
environment	چاپیریال
equal	مساوي
erosion	خړابول
error	تېروتنه
eruption	بلیدل
esophagus	مړی

SCIENCE GLOSSARY - ELEMENTARY SCHOOL LEVEL

ENGLISH	PASHTO
establish	رامنځته کول
estimate	اټکل کول
estimation	اټکل
evaluate	ارزونه
evaporate	براس کول
evaporation	براس
evidence	شاهد
example	بېلگه
exercise	تمرین
exoskeleton	بهرنی ډانچه
experiment	تجربه
explain	تشریح
external	بهرنی
eyes	سترګې
F	
fact	واقعیت
factor	عامل
Fahrenheit (°F)	فارن هایت (°F)
fault	غلطي
feather	بڼکې
feature	ځانګړتیا
features	ځانګړتیاوې
fins	د ماهي وزر
fish	ماهي
fixed pulley	جوړه څرخه
float	د اوبو په سر
flood	سیلاب
flowers	ګلان
food chain	د خوراک ځنځیر
food web	د خوراک جال
force	زور
form	فورمه
former	پخوانی
formula	فارموله
fossil	د لرغوني زمانې د حیواناتو او نباتاتو پاتې شوني
fossil fuel	د لرغوني زمانې د حیواناتو او نباتاتو پاتې شوني سوځېدلي
frequency	تکراري
friction	سولیدل
fruit	میوه
fulcrum	د اتکاء نقطه
function	عمل
fur	وړی

SCIENCE GLOSSARY - ELEMENTARY SCHOOL LEVEL

ENGLISH	PASHTO
G	
galaxy	کهکشانه
gas	ګاز
generation	تولید
generator	تولیدوونکی
germinate	راشین کېدل
germination	شین کېدل
glacier	کنګل
graduated cylinder	د مایعاتو د اندازه کولو اسطوانه
gram (g)	ګرام (g)
graph	ګراپ
graphic	تر ګراپ اړوند
gravity	جاذبه قوه
greatest	تر ټولو ستر
green plant	شین نبات
ground	ځمکه
groundwater	د ځمکې اوبه
grow	سترېدل
growth	ستروالی
H	
habitat	استوګنه
hail	ړلۍ
hair	وینتان
hand lens	لاس زړه بین
hardness	سختوالی
harmful	زیان رسوونکی
health	روغتیا
healthy habit	صحتمند عادت
hearth	زړه
hearth muscle	د زړه عضلات
heat	حرارت
heat energy	د حرارت ځواک
herbivore	واښه خوړونکی حیوان
hibernation	د عدم فعالیت ځواک ساتنې حالت
host	کوربه
human	انسان
humidity	نمۍ
hurricane	توپان
hygrometer	د نمۍ د اندازه کولو اله
Hypothesis	فرضیه

SCIENCE GLOSSARY - ELEMENTARY SCHOOL LEVEL

ENGLISH	PASHTO
I	
identify	پېژندنه
identical	يو شان
igneous rock	اور لرونکي ډبرې
illuminate	ځلول
illustrate	انځورول
inclined plane	مائله سطحه
increase	زياتيدل
Independent variable	مستقل تغير منونکي
indicate	څرگندول
inference	پايله تر لاسه کول
information	معلومات
inherit	ميراث
inherited adaption	ارثي سمون
inherited trait	ارثي ځانگړتيا (نښه)
inquiry	پوښتنې تحقيقات
insect	حشره
insulator	مانع
interact	تعامل
internal	داخلي
interpret	تفسيرول
interval	وقفه
invertebrate	د ستون فقرات نه درلودونکي
investigate	تحقيقات
J	
jaw	ژامه
jellyfish	ستاره يي ماهي
joint	يوځای
journal	ژورنال
K	
kilogram (kg)	کيلوگرام (kg)
kiloliter (kl)	کيلوليتري (kl)
kilometer (km)	کيلوميتر (km)
kinetic energy	د خوځښت نه زېږيدلي ځواک
kingdom	بادشاهي
kitten	پيشوگي
knowledge	پوهه
L	
label	نښه
land	ځمکه

SCIENCE GLOSSARY - ELEMENTARY SCHOOL LEVEL

ENGLISH	PASHTO
landslide	ځمکې بڼونیدل
large intestine	غټې کولمې
larva	نوي زېږېدلې حشره
latitude	جغرافيايي پراختيا
lava	اور غورځوونکي مواد
leaf	پانه
learned	زده کړای شوی
learned adaptation	زده کړای شوی ترتیب
least	کم تر کمه
leaves	پانې
leg	ورون
length	اوږدوالی
levee	بند
lever	د تکیه نقطه
life cycle	ژوند دوران
life span	د ژوند غزېدنه
light	رڼا
lighting	رڼا اچول
line graph	خطي گراف
lines of force	د طاقت خطونه
liquid	مایع
list	فهرست
liter (L)	لیتر (L)
live	په ژوندۍ بڼه
living	ژوند کوونکی
living thing	ژوندي شیان
location	موقعیت
lunar eclipse	سپوږمۍ تندر نیول (خسوف)
lungs	سږي
luster	ځلیدونکی
M	
magma	د معدني موادو فضلات
magnet	مقناطیس
magnetic field	مقناطیسي ځمکه
magnetic force	مقناطیسي طاقت
magnetism	مقناطیسي
magnifier	ستروونکی
maintain	ساتونکی
major	ستر
mammal	تي لرونکی حیوان
mass	ډله
mates	جوړي

SCIENCE GLOSSARY - ELEMENTARY SCHOOL LEVEL

ENGLISH	PASHTO
matter	موضوع
measure	اندازه
mechanical	مېخانیکي
mechanical energy	مېخانیکي طاقت
metamorphic rock	د شدت او حرارت نه رامنځته شوي نوي ډبره
metamorphosis	د حیوان د غټ والي بیالوژیکي پروسه
meter (m)	میټر (m)
meter stick	د میټر لرگی
method	طریقه
metric ruler	میټري خط کش
microscope	مایکروسکوپ
migration	مهاجرت
milligram (mg)	ملي گرام (mg)
millimeter (mm)	ملي میټر (mm)
mineral	معدن
mitochondria	میتوکنډریا
mixture	ګډوله
models	نموني
moisture	نمجن
molecule	تر ټولو کوچنی مکب واحد (ذره)
mollusk	نرم بدن درلودونکی حیوان
motion	حرکت
motor	موټر (محرک)
mouth	خوله
movable pulley	د حرکت وړ څرخ
muscle tissue	د عضلاتو حجره
muscular system	د عضلاتو سیستم
N	
nail	نوک
natural events	طبیعي پېښې
negative	منفي
nervous system	عصباتي سیستم
neuron	عصبي حجری
niche	قالب
nimbus	شپول
nonliving thing	عدم ژوندی شی
nonrenewable	نه نوی کیدونکی
nonrenewable energy resource	نه نوی کیدونکی د طاقت سرچینه
nose	پوزه
nucleus	تخم
number	شمېره
nutrient	مغذي ماده

SCIENCE GLOSSARY - ELEMENTARY SCHOOL LEVEL

ENGLISH	PASHTO
O	
object	شی
objective lens	هډفي ذره بین
observable	د لیدلو وړ
observation	څارنه
observe	څارنه کول
obtained	تر لاسه شوی
occur	پېښېدل
odor	بدبوی
offspring	اولاد
omnivore	نبات او غوښه خوړونکی حیوان
opinion	نظریه
orbit	تار
order	ترتیب
organ	اندام
organ system	اندامي سیستم
organism	د ژوند موجوده ترکیب
organize	منظم
original	اصلي
ovary	تخمډان
overabundance	ډېر زیاتوالی
ozone	جنبول
P	
parallel circuit	موازي جريان
parasite	طفيلي
path	لاره
pattern	طریقه
percent, percentage	سلنه، سلنه
period	موده
permanent magnet	دایمي مقناطیس
phases	پړاوونه
phenomena	پدیده
photosynthesis	د رڼا په واسطه د موادو یو ځای کول
physical	فیزیکی
physical change	فیزیکی بدلون
physical environment	فیزیکی چاپیریال
physical property	فیزیکی صفت
physical weathering	فیزیکی هوا
pie graph	دایروي هندسي شکل
pistil	د گل بنځینه
pitch	اهتزازي اواز
planet	سیاره

SCIENCE GLOSSARY - ELEMENTARY SCHOOL LEVEL

ENGLISH	PASHTO
plant	کرل
polar	قطبي
pollen	د گل کرده
pollinate	القاح
pollution	چټانتيا
position	موقعيت
positive	مثبت
potential energy	بالقوه طاقت
precipitation	ورېدل
predator	څيروونکي حيوان
predict	اتکل کول
prediction	اتکل
presence	حضور
previous	پخوانی
prey	بشکار شوی
primary	ابتدایي
probable	امکان
procedure	طرز العمل
process	پروسه
produce	تولید
producer	تولیدوونکي
properties	صفات
protect	ساتل
proton	له اتوم کوچنی زري
provide	مهيا کول
pull	ایستل
pulley	څرخ
pupa	غیر فعاله کوچنی حشره
puppies	کوکري
push	ټیله کول
R	
rabbit	هوښی
radiation	وړانگي اچول
rain	باران
rearrange	نژدې محدوده
reason	دلیل
receive	تر لاسه کول
record	ثبوتول
rectum	د غټي کولمي وروستی برخه
recycle	بیا رغونه
reduce	کمول
refer	مراجعه

SCIENCE GLOSSARY - ELEMENTARY SCHOOL LEVEL

ENGLISH	PASHTO
reflect	انعکاس
refract	ماتول
relationship	اړيکه
relative humidity	اړوند نمي
relevant	اړوند
remain the same	هماغه شان پاتې کېدل
renewable	د بيا نوي کېدو وړ
renewable energy resource	د بيا نوي کېدو وړ طاقت سرچينه
repair	ترميم
repel	پورې وهل
represent	استازيتوب کول
reproduce	بيا توليدول
reproduction	بيا توليدونه
reptile	په خپټه څښېدونکي خزنده
required	غوښتل شوی
respiratory system	تنفسي سيستم
respond	ځواب ويل
response	ځواب
responsible	مسئول
result	پايله
rest	ارام
reuse	بيا کارول
revolution	بدلون
revolve	په مدار کې تاوېدل
riding a bicycle	په سايکل سپرېدل
rock	ډبره
rock cycle	ډبرې دوران
role	دنده
root	جرړه
rotate	څرخېدل
rotation	څرخېدنه
rubbing	سولول
ruler (metric)	خط کش (ميټري)
runoff	بېهېدل
S	
saliva	لارې
salivate	لارې جوړول
scale	دوران
scientific inquiry	ساينسي تحقيق
scientific investigation	ساينسي څيړنې
scientific thinking	ساينسي فکر کول
screw	پیچ

SCIENCE GLOSSARY - ELEMENTARY SCHOOL LEVEL

ENGLISH	PASHTO
seasonal	موسمي
seasonally	د موسم له نظره
seasons	موسمونه
secondary	ثانوي
sediment	بېخ ته ناستي خزلي
sedimentary rock	د هغو خزلو ډبرې چې بېخ ته ناستي وي
seed	تخم
seedling	نهل
select	انتخاب
senses	قوي
sense organ	سلسلي
sequences	د قوي اندام
series circuit	جرياني لړۍ
sewage	فاضله مواد
shadows	سيوري
shape	شکل
shells	پوستکي
shelter	پناه
shield volcano	ډال اور غورځوونکي
shiver	لړزه
significant	مهم
similarity	ورته والي
simple machine	ساده ماشين
sink	غرقېدل
situation	حالت
size	اندازه
skeletal muscle	سکيلتي عضله
skeletal system	سکيلتي نظام
skin	پوستکي
sky	اسمان
sleet	برلي
small intestine	کوچنی کولمي
smooth muscle	نرمه عضله
snow	واوړه
soil	خاوره
soil texture	د خاورې جوړښت
solar cell	لمريزه حجره
solar system	لمريز نظام
solid	جامد
solidification	جامد گرځېدل
solubility	د حل کېدو وړ
solute	حل شوی
solution	محلول

SCIENCE GLOSSARY - ELEMENTARY SCHOOL LEVEL

ENGLISH	PASHTO
sound	اواز
sound recorder	اواز ثبتوونکی
source	سرچینه
space	فضاء
species	ډولونه
specific	خاص
speed	چټکتیا
spine	ستون فقرات
spinal cord	د ملا د تیر مزی
sponge	سپنج
spore	تخم میکروب
spring scale	د مقیاسي سپرنګي الہ
sprout	غوټه
stages	پړاوونه
stamen	د نارینه گل د بیا زېږولو عضله
stalks	ډنډري
star	ستوری
state	حالت
static charge	جامد چارجېدل
static electricity	جامد برېښنا
stem	د نبات ډډ
stigma	د بوټي هغه برخه چې تخم لري
stimulus	د تحریک وسیله
stomach	خبرټه
storms	توپانونه
stopwatch	د وخت قیدولو الہ
strategy	ستراتیژي
strato	ستراتو
stratus cloud	پنډه د وړولو احتمالي وریځ
streak	رګ
structural adaptation	د اډانې ترتیب
structure	اډانه
subsoil	تر ځمکې لاندې
substance	جوهر
summarize	لنډ کړای شوی
sun	لمر
sunny	لمري
support	ملا تړ
surface	سطح
survive, survival	پاتې کېدل، پاتې کېدنه
surviving	پاتې کېدل
sweat	خوړ
switch	بندول

SCIENCE GLOSSARY - ELEMENTARY SCHOOL LEVEL

ENGLISH	PASHTO
system	نظام
T	
tadpole	د چنډخانو هگۍ
tape measure	د اندازه کولو پټۍ
teeth	غابښونه
temperate	معتدل
temperature	تودوخه
temporary magnet	موقت مقناطیس
theory	نظریه
thermometer	ترمومتر (تودوخي معلومولو اله)
thrive	وده کول
thunderstorm	تندیز توپان
tissue	حجره
tongue	ژبه
tool	وسيله
topsoil	کرهښیزه ځمکه
tornado	توپاني بادونه
trachea	سپرو ته د هوا و وتلو ننوتلو مورۍ
trait	خاصیت
transfer	انتقال
transport	ترانسپورت
trial	ازمېښت
tropical	د استواء کرښې شمال او جنوب ته پرتو فرضي کرښو اړوند
troposphere	د ځمکې سطحې ته تر ټولو نژدې فضايي چاپېریال
trough	د څپې تر ټولو ښکته نقطه
trunks	بدنه
turbine	توربین
type	ډول
U	
unbalanced forces	نامتوازن ځواکونه
unequal	غیر مساوي
under	لاندې
universe	کاینات
V	
vacuole	د حجرې خالیگا
variable	د تغیر وړ
vegetable	ترکاری/ سبزیاني
vein	رگ
vertebrate	ستون فقرات درلودونکی حیوان
visible	د لید وړ
volcano	اورغورځوونکی

SCIENCE GLOSSARY - ELEMENTARY SCHOOL LEVEL

ENGLISH	PASHTO
voltmeter	په ولټونو د برېښنا د شدت اندازه کولو اړه
volume	اندازه
W	
waste	ضایع
water	اوبه
water cycle	اوبو دوران
water vapor	د اوبو بخار
wavelength	د څپې اوږدوالی
weather	هوا
weathering	هوا چلیدل
wedge	پانه
week	اونۍ
weight	وزن
wheel and axle	اړبه او میل یې
width	سور
wind	باد
wind vane	بادي څرخ
wings	وزرونه/برخي/طرفونه